

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En EU-strategiramme for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2014-2020

(2015/C 140/04)

Ordfører: Mauro D'Attis (IT/EPP), medlem af kommunalrådet i Brindisi

Basisdokument: Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en EU-strategiramme for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen (2014-2020)

COM(2014) 332 final

I. POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG,

Generelle bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg tager positivt imod sigtet med Kommissionens meddelelse om en ny EU strategiramme for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, som er en tilpasning til Europa 2020-målene for beskæftigelse ved at fremme høje arbejdsstandarder i EU og på internationalt plan, men rejser spørgsmålet om, hvorfor Kommissionen ikke som led i denne strategiramme har planer om specifikke lovgivningsinitiativer, navnlig vedrørende muskel- og knoglelidelser og kræftfremkaldende stoffer;
2. støtter i denne forbindelse Europa-Parlamentets opfordring til Kommissionen om:
  - at udvikle, gennemføre og fremme en model til undersøgelse for og registrering af asbest i overensstemmelse med artikel 11 i direktiv 2009/148/EF,
  - at foretage en konsekvensanalyse og en cost-benefit-analyse af mulighederne for at udarbejde handlingsplaner for sikker fjernelse af asbest fra offentlige bygninger og
  - at stille oplysninger og retningslinjer til rådighed for at tilskynde private husejere til effektivt at kontrollere deres ejendom for asbest og foretage en risikovurdering;
3. gør opmærksom på Kommissionens mangel på konsekvens, idet den søger at fastlægge en EU-strategiramme for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2014-2020, men samtidig i sit arbejdsprogram for 2015 bebuder en mulig tilbagetrækning af forslaget til direktiv om ændring af Rådets direktiv 92/85/EØF om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden under arbejdet for arbejdstagere, som er gravide, som lige har født, eller som ammer;
4. anerkender betydningen af, at foranstaltninger for at imødegå arbejdsmiljørisici og løbende forbedre arbejdsmiljøforholdene koordineres på EU niveau;
5. noterer sig, at mange af de initiativer, der var planlagt under EU-strategien for perioden 2007-2012, er blevet gennemført, uden at der var opstillet bindende og kvantificerbare mål ledsaget af en tidsplan;
6. fremhæver den helt grundlæggende og vigtige rolle, som arbejdsgivere og arbejdstagerrepræsentanter er nødt til at spille i forbindelse med udarbejdelsen af arbejdsmiljøpolitikker på EU-, nationalt, regionalt og lokalt niveau, og opfordrer Kommissionen til at styrke arbejdsmarkedsdialogen i sine beslutningsprocesser;

7. bifalder, at Kommissionen har valgt at definere følgende tre primære udfordringer, der skal tackles med den nye strategiramme: i) overholdelse af gældende lovgivning; ii) bedre forebyggelse af arbejdsrelaterede sygdomme, herunder forebyggelse af nye risici samt risici i fremvækst; iii) håndtering af demografiske forandringer;

8. er enig med Europa-Parlamentet i, at den økonomiske krise ikke kan benyttes som et påskud for at undergrave forebyggelsespolitikkerne, og understreger vigtigheden af sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen som en grundlæggende ret for arbejdstagerne ⁽¹⁾;

9. beklager de lokale og regionale myndigheders utilstrækkelige medvirken i EU-strategien og henstiller til Kommissionen, at den garanterer, at de formelt inddrages, når der indgås forpligtelser på området, og dermed anerkender dem som væsentlige institutionelle aktører bl.a. i deres egenskab af betydelige arbejdsgivere;

10. understreger, at de lokale og regionale myndigheder i kraft af deres partnerskaber og forbindelser til lokale virksomheder kan spille en vigtig rolle i forbindelse med integration af reglerne, fremme af en »forebyggelseskultur« og korrekt anvendelse af forebyggelsesstandarderne og støtte til aktiviteter som repræsentation og kollektiv beskyttelse af sikkerheden.

De syv vigtige strategimål, som oprides af Kommissionen

A. Yderligere konsolidering af de nationale strategier

11. Det Europæiske Regionsudvalg foreslår, at der oprettes et centralt europæisk styringsudvalg, der skal have til opgave at kortlægge, koordinere og udvikle arbejdsmiljøområdet (så vidt muligt koordineret af EU-OSHA) også med det formål at spille en mere effektiv proaktiv rolle som referencecenter, vejleder og tilsynsførende for medlemsstaternes gennemførelse af EU-lovgivningen; Dette styringsudvalg bør:

- have en organisatorisk netværksstruktur, som effektivt kan koordinere de kompetencer, der i dag er fordelt på mange europæiske (især EU-OSHA og Eurofound), nationale, regionale og lokale organer, og hvis operationelle opgaver og funktioner det samtidigt er vigtigt at omdefinere i betragtning af de gennemgribende forandringer, der er sket i de seneste 15 år;
- i samarbejde med og under inddragelse af arbejdsmarkedets parter på EU-plan også fungere som et permanent forum for høring og udvikling, som gør det muligt at få et samlet og nuanceret billede af arbejdsmiljøområdet;
- udelukkende anvende menneskelige ressourcer, fysiske faciliteter, infrastruktur osv., som i forvejen bruges af offentlige europæiske og nationale instanser med ansvar for arbejdsmiljøområdet for ikke at generere nye udgifter i lyset af den igangværende analyse af de offentlige udgifter;

12. mener, at der hurtigt bør tages fat på problemet med forringelsen af arbejdstagernes rettigheder, og at der bør gribes effektivt ind for at udjævne forskellene i arbejdsmiljøregler og -modeller og deres håndhævelse, som er en af de faktorer, der kan fremme forskellige former for social dumping og unfair konkurrence i de forskellige geografiske områder inden for EU-markedet;

13. bakker op om tiltaget om at gennemgå de nationale strategier i lyset af den nye ramme og oprette en database over alle nationale arbejdsmiljøstrategier i samarbejde med Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur (EU-OSHA). Dette arbejde skal foregå i tæt dialog med de europæiske arbejdsmarkedsparter;

14. er af den klare opfattelse, at der er behov for at fremme udviklingen af en »forebyggelseskultur« (med initiativer i skoler og inden for lærlinge-, erhvervs- og efteruddannelse) og en solid og moderne »virksomhedskultur«, der bygger på den overbevisning, at kvaliteten af mennesker er afgørende for kvaliteten af industriprocesser og -produkter;

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets beslutning om den europæiske strategi for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen (2013/2685(RSP)).

15. tillægger uddannelse i forebyggelse af arbejdsrelaterede risici — som er til gavn for både arbejdstagerne og virksomheden selv — afgørende betydning;
16. er enig med Kommissionen i, at oplysningskampagner om arbejdsmiljø begynder i skolen, og tilslutter sig anbefalingen om, at dette bør afspejles bedre i skolernes læseplaner;
17. mener som Kommissionen, at der bør være fokus på oplysning af borgerne med fremhævnin g af den rolle, som de lokale og regionale myndigheder bør spille i den forbindelse;
18. støtter især finansieringen af tiltag fra og med 2014 og beder om, at der stilles særlige former for ad hoc-støtte til rådighed for projekter, der foreslås af lokale og regionale myndigheder, især til dem, som repræsenterer områder, hvor der ikke er nogen effektiv offentlig dækning via sundhedssystemet, eller som står over for demografiske udfordringer.

B. Lette overholdelsen af arbejdsmiljøreglerne, især for mikrovirksomheder og små virksomheder

19. Det Europæiske Regionsudvalg støtter i overensstemmelse med det horisontale nærhedsprincip tiltag for at hjælpe virksomheder med de tekniske og organisatoriske løsninger for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen;
20. er enig med Kommissionen i, at der er behov for at levere teknisk og finansiel støtte til det interaktive risikoanalyseredskab OiRA ⁽²⁾ og til andre tekniske og videnskabelige IT-baserede redskaber i medlemsstaterne, især i de prioriterede sektorer og til mikrovirksomheder og SMV'er;
21. bakker op om Kommissionens tiltag om mere udveksling af god praksis med SMV'er, som får støtte fra større virksomheder i kæden af kontrahenter, leverandører og købere til at forbedre arbejdsmiljøet;
22. efterlyser flere integrerede politikker for SMV'er (økonomiske incitamenter, bedre adgang til ESF- og EFRU-midler, praktiske og teknisk-videnskabeligt nøjagtige værktøjer til risikovurdering, partnerskab);
23. ser gerne politikker om afgiftsfritagelse for kapitalinvesteringer og udgifter til årlig vedligeholdelse for virksomheder, som indfører systemer og instrumenter for arbejdsmiljøforvaltning i tråd med de kompetente lovgivende myndigheders retningslinjer og modeller;
24. ønsker derfor, at der udarbejdes en europæisk incitamentsplan for virksomheder rettet mod projekter om indførelse og vedligeholdelse af systemer for arbejdsmiljøforvaltning, at garantifondsmidler anvendes til at gøre det lettere at få banklån, og at den tekniske bistand til virksomheder, navnlig SMV'er, styrkes, bl.a. med hjælp fra EU-OSHA.

C. Bedre håndhævelse af arbejdsmiljølovgivningen i medlemsstaterne

25. Det Europæiske Regionsudvalg støtter foranstaltningerne og de politiske henstillinger i Europa-Parlamentets beslutning af 14. januar 2014 om et effektivt arbejdstilsyn som middel til at forbedre arbejdsvilkårene i EU;
26. bifalder de opgaver i form af vejledning og koordinering, som Udvalget af Arbejdstilsynschefer (SLIC) tilbyder arbejdstilsynene og personalet i andre arbejdsmiljøinstanser i medlemsstaterne, hvortil der må stilles de nødvendige instrumenter og midler til rådighed;
27. er enig i, at det er vigtigt, at ansatte i den offentlige administration med ansvar for arbejdsmiljø er med til at fremme overholdelse af reglerne, og understreger de lokale og regionale myndigheders rolle i forbindelse med at støtte inspektørernes uddannelse. Udvalget efterlyser dog specifikke tilsynsmodeller for små og mellemstore virksomheder, så de ikke bliver pålagt uholdbare administrative og finansielle byrder;

⁽²⁾ <https://osha.europa.eu/it/topics/oira>

28. mener, at håndhævelsesaktioner bør være baseret på dokumenteret effektivitet med særligt fokus på de produktionssektorer, hvor der er reelle risici for overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne, og sikring af, at aktionerne er rettet mod håndhævelse af de eksisterende regler om eksponering for kræftfremkaldende stoffer som asbest og de sygdomme, der er hyppigst forekommende på arbejdspladser såsom muskel- og knoglesygdomme, stressbetingede sygdomme og luftvejssygdomme som kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL);

29. håber på en mere markant tilsynsrolle for de lokale og regionale myndigheder på lokalt plan først og fremmest gennem en gradvis styrkelse af deres beføjelser og særligt i forhold til entrepriser og underentrepriser, som er et af de vigtigste områder, hvor der ikke føres nok tilsyn;

30. foreslår at tilskynde til udveksling af god praksis hos de regionale og lokale myndigheder, som beskæftiger sig med arbejdsmiljøet;

31. er enig i behovet for i samarbejde med medlemsstaterne, Udvalget af Arbejdstilsynschefer (SLIC) og Det Rådgivende Udvalg for Sikkerhed og Sundhed på Arbejdspladsen (ACHS) at vurdere effektiviteten af sanktioner, administrative bøder og utraditionelle kontrolmetoder, forudsat at den offentlige sektor får mulighed for at deltage i disse organer;

32. anser etablering af en europæisk platform for beskyttelse af vandrende arbejdstageres sundhed for at være en tidsmæssig relevant og strategisk beslutning, eftersom landene har stadig mindre muligheder for at gribe ind som følge af globaliseringen og de sociodemografiske ændringer, som især migrationsstrømmene forårsager.

D. Forenkling af den eksisterende lovgivning

33. Det Europæiske Regionsudvalg hilser det velkommen, at rammedirektiv 89/391/EØF⁽³⁾ er blevet indlemmet i REFIT-programmet, idet det af en høring foretaget af Kommissionen i 2011 fremgår, at dette direktiv er blandt de 10 EU-retsakter, som er mest byrdefulde for SMV'er⁽⁴⁾;

34. mener, at sanktionerende foranstaltninger bør ledsages af en målrettet standardisering med klare regler og effektive og strømlinede procedurer, der styrker den rolle, som de bilaterale organisationer, der repræsenterer arbejdsmarkedets parter, spiller. Hvis disse parter inddrages på passende vis og respekterer de tildelte roller, kan de være en god støtte for de nationale lovgivende myndigheder i gennemførelsen af forebyggende foranstaltninger;

35. bifalder forslaget om, at der som et naturligt led i evalueringen af arbejdsmiljølovgivningen ses på, hvordan risikovurderingen kan forenkles og/eller den administrative byrde og mængden af dokumentation nedbringes, idet det dog samtidig sikres, at der ikke sker en forringelse af beskyttelsesniveauet for arbejdstagere;

36. er af den opfattelse, at det for visse sektorer og navnlig for SMV'er er muligt at indkredse og fremme anvendelsen af instrumenter, som for eksempel OiRA, som kan gøre risikoanalysen lettere. Der bør fastlægges objektive kriterier og parametre, der er så enkle som muligt og fastlagt i fællesskab af de ansvarlige institutionelle aktører på grundlag af en omhyggelig risikovurdering og -styring med det formål at udvikle forenklede instrumenter til risikovurdering og -styring, der bl.a. kan være i form frivillige certificeringer;

37. mener, at grunden til, at systemet til forvaltning af arbejdsmiljøet er så komplekst og besværligt at gennemføre, ikke altid er de offentlige standarder, men også den administrative byrde forbundet med overholdelsen af internationale standarder. Udvalget anerkender professionalismen hos dem, der varetager sikkerheden, men tingene må ikke kompliceres yderligere for virksomhederne, især ikke for de mindre virksomheder. I den henseende håber udvalget på, at der på europæisk plan kan foretages en sammenligning af kvalitetsmærkningen af arbejdsmiljøet med henblik på at udforme en frivillig EU-standarddefinition, som fastlægger bæredygtige mindstekrav.

E. Håndtering af arbejdsstyrkens aldring og risici i fremvækst

38. Det Europæiske Regionsudvalg er overbevist om, at tiltagene til beskyttelse af arbejdsmiljøet bør iværksættes efter en forsigtigheds- og helhedsorienteret tilgang, hvor der tages hensyn til de stærke forbindelser mellem produktion, arbejde, miljø, og som bygger på den bedste tilgængelige lægelige og videnskabelige dokumentation;

⁽³⁾ COM(2012) 746 final.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/top10report-final_da.pdf

39. gør opmærksom på asbestrelaterede sygdomme, lunge- og hudsygdomme, kræft, astma, obstruktive lidelser, muskel- og knoglesygdomme, stressbetingede sygdomme og andre kroniske sygdomme, og understreger behovet for grundige analyser af eksisterende og nye risici, der opstår som følge af omstruktureringer, nye teknologier, materialer og produkter;

40. mener, at det med tanke på den industrielle anvendelse af nye teknologier, materialer og produkter og den videnskabelige usikkerhed er nødvendigt at anlægge en »forsigtighedstilgang« ved forvaltningen af sundhedsrisici;

41. mener, at:

— der bør være større fokus på arbejdstagernes fysiske og mentale trivsel i forbindelse med omstruktureringer og indførelsen af nye teknologier og arbejdspraksis;

— der bør foretages en fuldstændig risikovurdering af effekten på arbejdsstyrken og samfundet, også under hensyntagen til de økonomiske gevinster og omkostninger;

— forsigtighedsprincippet bør være »risikostyret« og indebære en vurdering afpasset efter omstændighederne, indtil der foreligger data, der er indsamlet på et bredere videnskabeligt grundlag og teknisk valideret af det centrale europæiske styringsudvalg omtalt ovenfor;

42. bemærker, at antallet af kvindelige arbejdstagere er stigende, og at der er forskelle på kvinders og mænds arbejdsliv (typer af arbejde, forskellige risikoeksponeringer), hvilket indvirker på deres sundhed og sikkerhed;

43. anbefaler en diversificering af beskyttelsesforanstaltningerne på arbejdspladsen for at garantere, at de fungerer effektivt i forhold til såvel kvinder som mænd, idet der helt konkret bør tages højde for typen af arbejde og de subjektive og objektive forskelle i risikoeksponering;

44. deler opfattelsen af, at arbejdsmiljøpolitikken kan bidrage til at bekæmpe forskelsbehandling og fremme lige muligheder i EU's politikker ved at fremme en korrekt gennemførelse af direktiv 2000/78/EF, der omhandler beskyttelse af sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen for handicappede, og direktiv 2006/54/EF, som forbyder ringere behandling af kvinder på arbejdspladsen på grund af graviditet eller moderskab ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾;

45. fremhæver, at »livslang uddannelse og frivilligt arbejde er vigtige drivkræfter for aktiv og sund aldring. Voksenuddannelse og frivilligt arbejde blandt ældre bør støttes på europæisk, nationalt og lokalt plan for at bidrage til at forlænge arbejdslivet, tilskynde til en aktiv pensionisttilværelse og støtte et selvstændigt liv« ⁽⁷⁾; Derfor bør EU sørge for udarbejdelsen af en håndbog i god europæisk praksis for aktiv aldring;

46. mener derfor, at det med henblik på at løse problemet med den aldrende arbejdsstyrke er vigtigt at sikre udveksling af oplysninger og god praksis medlemsstaterne og virksomhederne imellem samt egnede inklusionsforanstaltninger;

47. har tillid til, »at europæisk handling for at støtte aktiv og sund aldring og solidaritet mellem generationerne vil fremme innovation og øge vækstpotentialet i hele EU samt resultere i økonomiske fordele for både offentlige og private investorer på lokalt, nationalt og europæisk plan« ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 2000/78/EF, EFT L 303 af 2.12.2000.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23.

⁽⁷⁾ CdR 56/2012 fin, Aktiv aldring: innovation — intelligent sundhed — bedre liv. Ordfører: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

⁽⁸⁾ CdR 56/2012 fin, Aktiv aldring: innovation — intelligent sundhed — bedre liv. Ordfører: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

F. Forbedring af statistisk dataindsamling og udvikling af informationsbasen

48. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at en forbedring af dataindsamlingen er en forudsætning for at sammenligne resultaterne på arbejdsmiljøområdet i EU, og gør opmærksom på, at sigtet med komparative analyser må være kontinuerlige forbedringer ved at identificere bedste praksis for procedurer og ikke blot at opstille en resultatliste. Målet må være, at medlemsstaterne i højere grad deler information om de reelle risici;

49. bakker op om Kommissionens opfordring til at indsamle og udarbejde statistiske data, herunder på lokalt og regionalt niveau, som giver et mere udtømmende billede af arbejdsulykker og arbejdsrelaterede sygdomme, erhvervsmæssig eksponering og erhvervs sygdomme;

50. finder, at arbejdsmarkedsparternes rolle i forvaltningen af informationssystemet om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen er alt for begrænset. De kunne tværtimod være effektive partnere i forbindelse med tilrettelæggelsen af systemets struktur, indhentelsen af flere data fra de forskellige sektorer, forvaltningen af informationsstrømmene og anvendelsen af informationerne;

51. fremhæver, at mere pålidelige statistiske data er nyttige til at give et billede af sundhedsrisiciene for arbejdstagerne og til at få en bedre forståelse af årsagerne og følgelig drage nogle praktiske konklusioner;

52. ser gerne, at der etableres et europæisk informationssystem med henblik på forebyggelse på arbejdspladserne (viden for at forebygge) som et praktisk dynamisk instrument, hvori de informationer, der findes i de eksisterende nationale systemer, integreres, og at der med oprettelsen af en fælles database kun bliver én måde at fortolke informationerne på.

G. Bedre koordinering af EU's og den internationale indsats

53. Det Europæiske Regionsudvalg deler Kommissionens opfattelse af, at klare standarder i EU's arbejdsmiljølovgivning kan medvirke til at sikre samme arbejdsstandarder overalt i verden gennem bilaterale og multilaterale aftaler med tredjelande;

54. mener, at det i den nye globaliserede verden er nødvendigt at garantere, at internationale konventioner og aftaler om arbejdsmiljøregler vedtages og i praksis anvendes af alle de relevante parter for at opretholde EU's konkurrencedygtighed og forhindre udflytning af virksomheder til tredjelande med en mere lempelig lovgivning;

55. minder Kommissionen om at opfordre medlemsstaterne til at ratificere alle ILO- og andre internationale konventioner og aftaler om sundhed og sikkerhed og se nærmere på arbejdsmiljøreglerne og dertil knyttede spørgsmål i forhandlinger om alle de partnerskaber, der etableres rundt omkring i verden, og i særdeleshed i forbindelse med de igangværende forhandlinger om det transatlantiske handels- og investeringspartnerskab med USA.

Bruxelles, den 12. februar 2015

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*